Nr 1009

av herr Schött
om den kommunala bolagsbildningen.

Ända sedan början av 1960-talet har formerna för kommunal bolagsbildning varit föremål för betydande intresse, bl. a. i ett par statliga utredningar. Kommunalrättskommitténs betänkande Kommunala bolag (SOU 1965:40) innebar en kartläggning av den kommunala bolagsstrukturen, och utredningen skisserade en rad olika lösningar för att finna en "bättre" form för de kommunala bolagen.

Under de tio år som gått sedan betänkandet presenterades har kommunerna i växande utsträckning valt att handlägga viktiga och ekonomiskt omfattande verksamheter i bolagsform, bl. a., och främst, på bostadssektorn. Antalet kommunägda bolag och stiftelser är nu betydande, vilket innebär att en mycket stor del av den kommunala verksamheten är undanhållen offentlig insyn och kontroll.

Enligt min mening måste formerna för den kommunala affärsverksamheten omprövas samtidigt som en enhetlig lagstiftning bör skapas, möjliggörande garantier för offentlig insyn och kontroll. De senaste årens problem på bostadsmarknaden med 40 000 tomma lägenheter och betydande ekonomiska svårigheter för de kommunala bostadsföretagen visar det orimliga i nuvarande situation. Kommunernas folkvalda fullmäktigeförsamlingar kan icke aktivt medverka, interpellation kan icke ställas och till fullmäktige förs, normalt, icke redovisning av verksamhet och bokslut. Den kommunala revisionen är icke berörd, och skattebetalarna har genom sina politiskt valda ledamöter ingen reell möjlighet att styra utvecklingen.

Utredningen om den kommunala demokratin skall, enligt sina direktiv, även pröva frågan om insyn och inflytande i de kommunala bolagen. Man har anledning förmoda att utredningen, när den lämnar förslag i betänkande, främst koncentrerar sig på de kommunaldemokratiska aspekterna. Det är efterlängtat och välkommet. Frågan om kommunala bolagsbildningar borde dock även ses i ett vidare perspektiv.

Mot denna bakgrund bör riksdagen hos regeringen begära en utredning om de kommunalrättsliga formerna för bolagsbildning, varvid särskilt beaktas förutsättningarna för att företagsformerna får samma offentlighetsregler som statliga och kommunala myndigheter.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställes

att riksdagen måtte hos regeringen begära utredning om de kommunalrättsliga formerna för bolagsbildning.

Stockholm den 27 januari 1975

LARS SCHÖTT (m)